

Novità

Donderdag 9 september

Serata di inizio stagione

Voordracht over de Italiaanse opera

Informatieavond taalcursussen

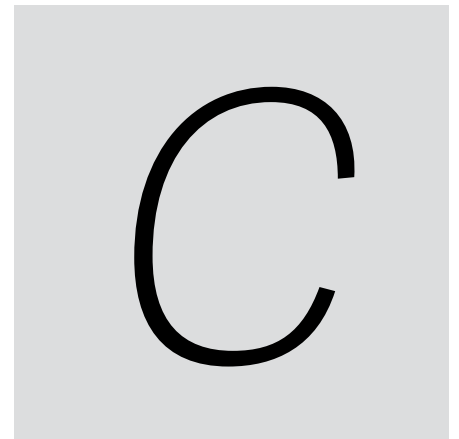
Dante Alighieri
Nijmegen

In dit nummer

De eerste Novità van het bomvolle nieuwe culturele seizoen. Naast onze eigen activiteiten (lezingen, filmvoorstellingen, excursie) zijn er tal van activiteiten in de Danteweek van 10 tot en met 18 september

Inhoud

- 4 **Nieuws** Activiteiten in september
- 8 **Agenda** Dante Nijmegen & Kleve
- 14 **Taal** Alle dagen feest
- 18 **Postuum** Roberto Calasso
- 22 **Cultuur** Torlonia-museum
- 27 **Suggerimenti** Boeken

Colofon

Novità is een uitgave van Dante Alighieri Nijmegen.

www.dantenijmegen.nl
novita@dantenijmegen.nl

Dante Alighieri Nijmegen is aangesloten bij Dante Alighieri Nederland.

www.dantenederland.nl

COVID: NUOVE MUTAZIONI

LEI HA CONTRATTO LA
VARIANTE AFGHANA

IL VIRUS OCCUPERÀ MILITARMENTE IL SUO
CORPO, POI FRA 20 ANNI SE NE ANDRÀ
IN FRETTA E FURIA

E POI? GUARIRÒ?

E POI METTIAMOLA
COSÌ:

LEI HA DIMESTICHEZZA
COL CORANO?

NATAN4ELO

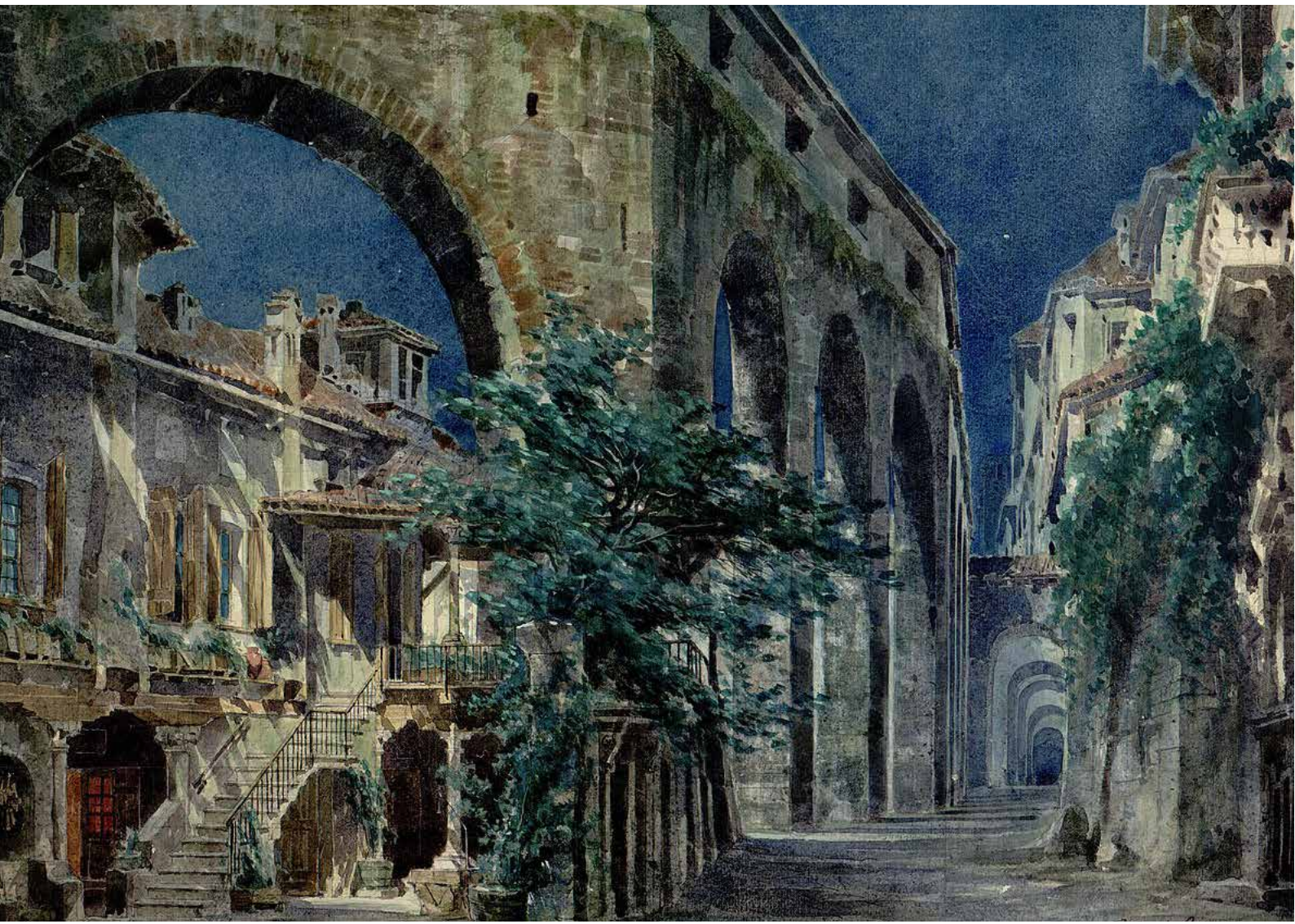
Donderdag 9 september, 20.00 u

4

Serata di inizio stagione: voordracht over de Italiaanse opera

Door Mathieu Gielen

Decortekening van het huis van Gilda (Rigoletto)

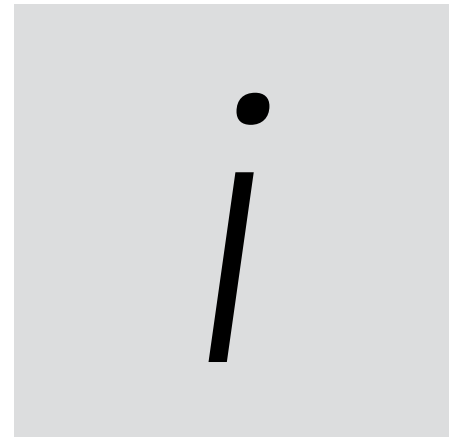
Voordracht met beeld en geluid over de Italiaanse opera: La traviata, Nabucco, Macbeth, Rigoletto, La Bohème, Tosca, Madame Butterfly

Opera is totaal theater: dichtkunst (libretto), zang (aria's en koren), orkest, afwisselende decors en in vele opera's ook nog eens ballet. Met de teksten van aria's en koren, vergezeld van beeld en geluid, laat Mathieu Gielen ook de niet liefhebbers van opera genieten van deze kunstvorm in de muziek. In deze voordracht legt hij zich toe op de Italiaanse opera en meer in het bijzonder de bekende en zeer toegankelijke opera's van Giuseppe Verdi (1813-1901) en Giacomo Puccini (1858-1924): La Traviata, Nabucco, Macbeth, Rigoletto, La Bohème, Tosca, Madame Butterfly, Turandot.

Mathieu Gielen

Over Mathieu Gielen: getroffen door het zigeunerkoor uit Il Trovatore van Verdi is zijn liefde voor opera begonnen. Dat was in de jaren 1950-1960, het begin van de Opera en Belcanto-uitzending op radio Brussel om 14:00 uur iedere zondag. Hij was toen 16 jaar.

Na zijn medicijnen studie in Leuven (KUL) kwam hij naar de universiteit van Nijmegen (KUN) voor de opleiding Anesthesiologie in het Radboud ziekenhuis. Hij promoveerde, werd staflid en heeft er zijn gehele leven gewerkt als anesthesioloog. Zijn speciale aandacht had de regionale anesthesie waarover hij vele lezingen en workshops gaf, nationaal en internationaal. Hoewel opera niets met zijn beroep te maken had bleef zijn liefde voor opera en alle jaren dat hij in de gelegenheid was, in welke stad of land dan ook, ging hij naar de opera.

Wanneer & waar

Donderdag 9 september,
om 19.45 u

Waar

Restaurant Groenewoud
Groesbeekseweg 227
6523 NW Nijmegen

Let op: neemt u bij
Groenewoud de zij-ingang

Donderdag 9 september, 19.00 u

6

Informatieavond taalcursussen

Voorafgaand aan de serata di inizio stagione houden we onze jaarlijkse informatieavond over de taalcursussen

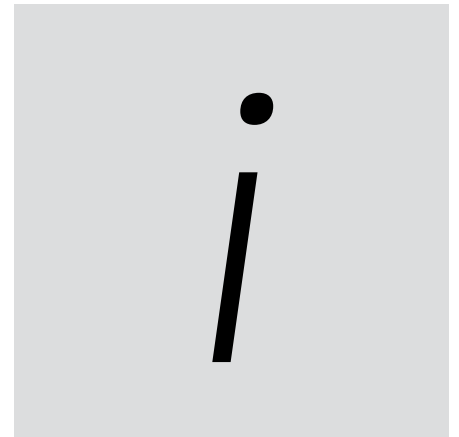
Taalcursussen

U kunt informatie krijgen over de taalcursussen Italiaans: de inhoud van de cursussen, het instapniveau, de kosten, de docenten, de locaties en de eventuele coronavirusmaatregelen.

Socio worden

Alleen soci van Dante kunnen deelnemen aan de taalcursussen. U kunt deze avond socio ('lid') worden van Dante Alighieri Nijmegen.

Om Dante Alighieri Nijmegen en het programma te ondersteunen, stellen wij uw lidmaatschap zeer op prijs. De jaarlijkse socio-bijdrage ('contributie') van onze soci is voor ons onmisbaar.

Wanneer & waar

Donderdag 9 september,
om 19.00 u

Waar

Restaurant Groenewoud
Groesbeekseweg 227
6523 NW Nijmegen

Let op: neemt u bij
Groenewoud de zij-ingang

Activiteiten in de Danteweek

Op 14 september 2021 is het 700 jaar geleden dat Dante in Ravenna overleed. Om dat te gedenken worden meerdere activiteiten georganiseerd

Vna 10 t/m 18 september zijn er allerlei fysieke en online activiteiten ter gelegenheid van de 700ste sterfdag van Dante Alighieri.

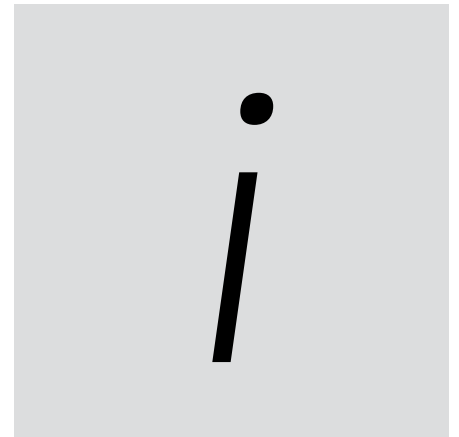
Er zijn al activiteiten gepland in Eindhoven, Twente/Enschede, Rotterdam, Amsterdam, Haarlem, Den Haag, Deventer en Amersfoort en het Belgische Genk. Het bijgewerkte programma vindt u op de website van Dante Nederland:

www.dantenederland.nl

Online lezingen

Op 14 en 16 september zijn er twee online lezingen voor alle leden van de Nederlandse comitati, dus ook voor de leden van Dante Nijmegen.

U ontvangt begin september een link om de lezingen te kunnen bijwonen.

Wanneer & waar

Van 10 t/m 18 september 2021

**DISASTRO AFGHANO:
DI MAIO PRENDE LA SITUAZIONE IN MANO**

E PER EVACUARE KABUL DOVREMO DOTARE
GLI AEREOPLANI DI ROBUSTI MANIGLIONI

M-MANIGLIONI?

ESATTO! COSÌ QUANDO GLI AFGHESI
SI ARRAMPICHERNO NON CASCHENO!

NATANGELO

Cultureel programma Dante Alighieri Nijmegen

Serata di inizio stagione

Mathieu Gielen: De Italiaanse opera (vooraf: informatieavond taalcursussen)

do 9 sep 2021, 19.45 u

Restaurant Groenewoud

Lezing

Marian van Caspel: De invloed van Dante op de beeldende kunst in later eeuwen: Botticelli, Blake, Rossetti, Dalí

do 14 okt 2021, 19.45 u

Restaurant Groenewoud

Excursie

Excursie met inleiding en rondleiding door Anne Mie Emons en Wanda Tuerlinckx

zo 21 nov 2021, 11.00 u (nadere details volgen)

Art Gallery O-68, Velp

Lezing

Kevin Toma: Dante Alighieri en de filmische verbeelding van het hiernamaals

do 14 okt 2021, 19.45 u

Restaurant Groenewoud

Nieuwjaarsbijeenkomst

Jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst

do 13 jan 2022, 19.45 u

Restaurant Groenewoud

Italiaanstalige lezing

Mauro Poma: segreti e curiosità del Vaticano

do 10 feb 2022, 19.45 u

Restaurant Groenewoud

Lezing

Mette Gieskes: Het Italiaanse Futurisme

do 10 mrt 2022, 19.45 u

Restaurant Groenewoud

Lezing

Raphael Hunsucker: Lessen uit het oude Rome voor een dame uit Bussum

do 7 apr 2022, 19.45 u

Restaurant Groenewoud

Serata di fine stagione

Andrea Maddalena: muzikale avond met het werk van Pino Daniele

do 13 jan 2022, 19.45 u

Restaurant Groenewoud

Programma Dante Nederland & Dante 700

Landelijke Danteweek

**Evenementen rondom de 700e
sterftedag van Dante Alighieri**

10-18 sep 2021

www.dantenederland.nl/dante-700-programma

Online lezing

**Sandrina Bokhorst: Het Rome dat
Dante zag**

Lezing aangeboden door Dante
Alighieri Rotterdam

di 14 sep, 20.00 u

Dante 700 Genk

**Feestelijk programma met een
conferentie, expositie, concert en
diner**

9-14 okt 2021, 19.45 u

[www.societa-dante-alighieri-
genk.com/programma-dante-700](http://www.societa-dante-alighieri-genk.com/programma-dante-700)

Online lezing

**Marc Leijendekker: Hoe Dante nog
leeft in Italië**

Lezing aangeboden door Dante
Alighieri Nederland

di 16 sep, 20.00 u

*U ontvangt begin september een link om
te online lezingen te kunnen bijwonen*

Dante-wandeling

**Theatrale literaire wandeling in de
voetsporen van Dante**

Wandeling in Nijmegen van circa 2 uur
met langdurige tussenstops

16 sep 2021, 16.30 u

Kosten €25

Inschrijven op www.via-dante.nl

Cultureel programma

Dante Alighieri

Kleve

Lezing

Thomas Brückner: Sordello, Forese Donati und Arnaut Daniel - ein Blick auf den Läuterungsberg und die ganze Commedia
do 16 sep 2021, 19.30 u
Kolpinghaus, Kleve

Lezing

Wolfgang Kottnick: Römische Aquädukte – Bautechnische Meisterwerke der Antike
di 16 okt 2021
Kolpinghaus, Kleve

Lezing

Richard Konstantin Blasy: Die Süddeutsche Barockarchitektur – und ihre italienischen Vorbilder
wo 17 nov 2021
Kolpinghaus, Kleve

Lezing

Sabine Sonntag: Der Arzt in der (italienischen) Oper
ma 29 nov 2021
Kolpinghaus, Kleve

Cultureel programma Alliance Française Nijmegen

Café Français Tandem

Ronald Naar vertolkt meer en minder bekende Franse chansons

di 21 sep 2021, 20.00 u

Thiemeloods

Taalquiz

14 dec 2021, 20.00 u

Thiemeloods

Gezelschapsspellen

5 apr 2022, 20.00 u

Thiemeloods

Film

Drie- of viermaal een actuele Franse film in samenwerking met Lux

Lux

Lezingen

Berry v.d. Wouw: Chant de l'argot

25 jan 2022

Nico Nelissen: Herbestemming van monumenten in Frankrijk: een delicate kwestie!

mrt 2022

Literatuur

Pierre-Pascal Bruneau: Een keuze uit de nieuwste Franse boeken

di 30 nov 2021, 20.00 u

Dekker-Van de Vegt

Muziek

Charlotte Haesen en Pilippe Breidenbach in concert

vr 22 apr 2022

Parijs

Driedaagse busreis naar Parijs

25, 26 en 27 mrt 2022

SPAZIO

ARCHITECTEN & ADVISEURS

ITALIAANSE BEGELEIDING EN DESIGN
 NEDERLANDS MANAGEMENT

Voor Nederlanders die in Italië een huis willen kopen, laten bouwen of verbouwen.

Italiaans en Nederlands tweetalige ontwerpers & adviseurs, gevestigd in Nederland en Italië. Uitstekende kennis en advies over bestemmingsplannen en Italiaanse regelgeving. Ontwerp voor nieuwbouw en verbouwing, restauratie, interieur, technische keuringen, tekenwerk, bouwvergunningen, begrotingen, aanbestedingen, bouwbegeleiding.

Een transparante, plezierige en snelle dienstverlening.

Graag bespreken wij in een vrijblijvend gesprek de mogelijkheden voor het realiseren van uw plannen

www.spazioarchitecten.nl
info@spazioarchitecten.nl

N.L. Panetta & J. Koudijs
 Zijpendaalseweg 53 6814CD Arnhem
 +39 339 6503172 +31611190695 +31630174638

Taal- & Cultuurslessen voor alle leeftijden

Leer
Italiaans
 in Italië

30
 JAAR
 Italië
 specialist

45 bestemmingen
 in heel Italië

het hele jaar door
 vanaf 1 week tot
 een tussenjaar

specials gastronomie,
 wijn, kunst & cultuur

mode- &
 designopleidingen
 in Milaan & Rome

0345 520 152

info@italstudio.nl

www.italstudio.nl

**VRAAG ONZE
 BROCHURE AAN!**

Alle dagen feest

Verwarring bij het raadplegen van de Italiaanse dienstregeling: wat is het verschil tussen *giorni feriali* en *giorni festivi*?

Tekst: Joke de Ridder

De reiziger die in Frankrijk de bus of de trein neemt krijgt te maken met een dienstregeling voor *jours ouvrables* en *jours fériés*. Ook in ons land kennen we dit onderscheid tussen week- of werkdagen en zonen feestdagen.

Wie in Italië de dienstregeling raadpleegt kan in grote verwarring raken. De bus rijdt daar op *giorni feriali* of op *giorni festivi*. De reiziger begrijpt natuurlijk dat het ook hier gaat om zon- en feestdagen of om week- of werkdagen. Voor Italianen zijn *giorni feriali* werkdagen. Wat is hier aan de hand?

Feriale en *festivo* zijn afgeleid van *feria* en *festa* die van oorsprong dezelfde betekenis hebben: feest. Het meervoud van *feria*, *ferie* betekent bij uitbreiding ook: vrije dag, vakantie. Denk aan het Duitse *Ferien*.

Toch is de betekenis van *giorni feriali* werkdagen of weekdagen.

Zanichelli geeft hiervoor de volgende verklaring:

In de christelijke liturgie onderscheidt men de zondag (*domenica*, de dag des Heren) van de 'feriae', (*feria secunda*: maandag, *feria tertia*: dinsdag, etc) dat wil zeggen, de weekdagen waarop we het feest van een 'gewone' heilige vieren, maar de originele betekenis van *feria* blijft die van feest. Zo legt men de schijnbare tegenstrijdigheid uit tussen *ferie* (periode van vakantie) en *feriale* (werkdagen) uit.

Parole, parole...

De conversatiegroep van Cinzia Mancini heeft een nieuwe rubriek bedacht voor *Novità*: Parole, parole...

De rubriek omvat woorden en zegswijzen die (ons) opvallen in de Italiaanse taal. Een voorproefje heeft u al kunnen lezen in de artikelen 'Bofkont' en 'Coprifuoco' in vorige nummers.

Iedereen die op het gebied van taalphenomenen iets interessants heeft te melden kan dat in maximaal 400 woorden sturen naar jokederidder53@gmail.com.

Ook reacties op artikelen zijn welkom.

Bij Treccani vind je bij het woord *feriale*:

De twee verschillende en enigszins (sic!) tegengestelde betekenissen van de taal zijn als volgt:

a. De kerkelijke betekenis van *feria*: *giorno non festivo della settimana*.

b. De gebruikelijke betekenis van *feria*: *giorno festivo, periodo di vacanza*, die zich direct heeft ontwikkeld uit de klassieke betekenis van het latijnse woord.

Orario feriale e festivo in vigore dal 15 marzo 2020 fino a nuovo Avviso

Linea Omegna – Verbania (Trobaso) – Omegna:

Omegna Dogna	-	5.45	7.00	8.10	9.10	10.11	11.10	12.20	-	13.10	14.12	15.12	16.40	17.40	18.40
Omegna P. Beltrami	-	5.48	7.03	8.13	9.13	10.14	11.13	12.23	-	13.13	14.15	15.15	16.43	17.43	18.43
Crusinallo Ferrovia	-	5.53	7.08	8.18	9.18	10.19	11.18	12.28	-	13.18	14.18	15.18	16.48	17.48	18.48
Gabbio	-	5.56	7.12	8.22	9.22	10.23	11.22	12.32	-	13.22	14.22	15.22	16.52	17.52	18.51
Gravellona	-	5.59	7.20	8.25	9.25	10.25	11.25	12.35	-	13.25	14.25	15.25	16.55	17.55	18.55
Verbania Ferrovia	-	6.03	7.25	8.30	9.30	10.30	11.30	12.40	-	13.30	14.30	15.30	17.00	18.00	19.00
Fondotoce	-	6.06	7.29	8.34	9.34	10.34	11.34	12.44	-	13.34	14.34	15.34	17.04	18.04	19.04
Suna	-	6.13	7.37	8.42	9.42	10.42	11.42	12.52	-	13.42	14.42	15.42	17.12	18.12	19.12
Pallanza	-	6.15	7.40	8.45	9.45	10.45	11.45	12.55	-	13.45	14.45	15.45	17.15	18.15	19.15
Intra	-	6.21	7.47	8.52	9.52	10.52	11.52	13.03	-	13.52	14.52	15.52	17.23	18.22	19.22
San Luigi Rimessa	-	6.26	7.52	8.57	9.57	10.57	11.57	13.08	-	13.57	14.57	15.57	17.28	18.27	19.27
Trobaso	5.28	6.32	7.58	9.03	10.03	-	12.04	-	-	14.03	15.03	16.03	17.34	18.32	19.33
Ponte Plusc	5.32	6.36	8.02	9.06	10.07	-	12.08	-	-	14.07	15.07	16.06	17.39	18.37	-
via XXIV Maggio	5.33	6.37	8.03	9.07	10.08	-	12.09	-	12.56	14.08	15.08	16.07	17.40	18.38	-
San Luigi Rimessa	5.35	6.40	8.06	9.12	10.11	11.10	12.12	-	12.59	14.11	15.11	16.09	17.43	18.41	-
Intra	5.39	6.45	8.11	9.17	10.16	11.15	12.17	-	13.04	14.16	15.16	16.14	17.48	18.46	-
Pallanza	5.45	6.51	8.18	9.24	10.23	11.22	12.24	-	13.11	14.23	15.23	16.22	17.56	18.53	-
Suna	5.47	6.53	8.21	9.27	10.26	11.25	12.27	-	13.14	14.26	15.26	16.25	17.59	18.56	-
Fondotoce	5.54	6.59	8.28	9.34	10.33	11.33	12.35	-	13.21	14.33	15.32	16.32	18.08	19.03	-
Verbania Ferrovia	5.59	7.04	8.33	9.39	10.38	11.38	12.40	-	13.26	14.38	15.36	16.37	18.13	19.08	-
Gravellona	6.04	7.09	8.38	9.44	10.43	11.43	12.45	-	13.31	14.43	15.42	16.41	18.18	19.13	-
Gabbio	6.07	7.12	8.41	9.47	10.46	11.46	12.48	-	13.34	14.46	15.46	16.44	18.21	19.16	-
Crusinallo Ferrovia	6.11	7.17	8.45	9.51	10.50	11.50	12.52	-	13.38	14.50	15.50	16.49	18.25	19.20	-
Omegna P. Beltrami	6.16	7.22	8.50	9.56	10.55	11.55	12.57	-	13.43	14.55	15.55	16.54	18.30	19.25	-
Omegna Dogna	6.19	7.25	8.53	9.59	10.58	11.58	13.00	-	13.46	14.58	15.58	16.57	18.33	19.28	-

Dalle ore 20,30 alle ore 23,30 è attivo il servizio “TRENO CHIAMA BUS”

FEMMINICIDI

I TALEBANI ANCHE TE?

PEGGIO:
IL MIO EX

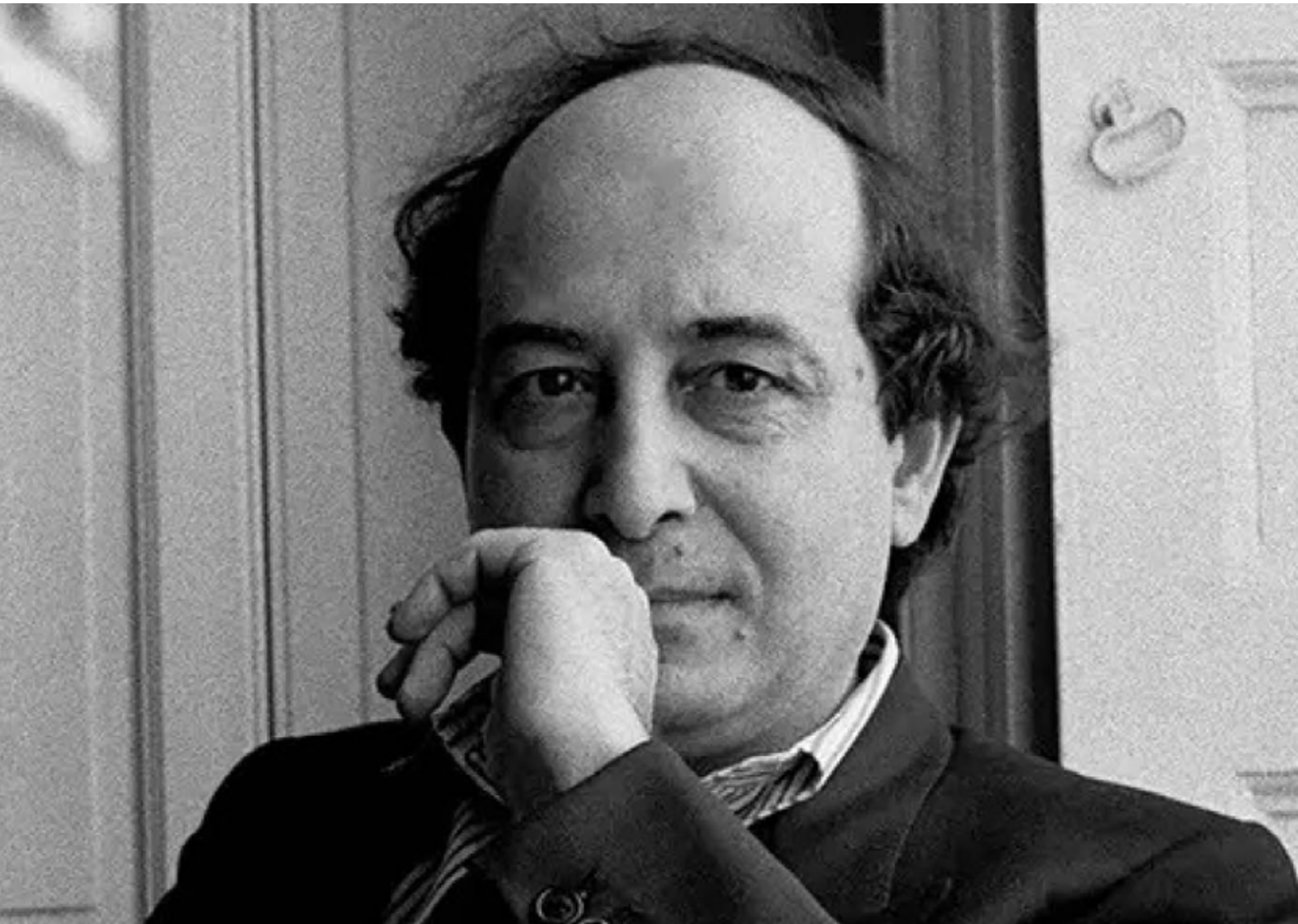

NATANGELO

Roberto Calasso

Op 28 juli overleed in Milaan de bekende schrijver en uitgever.

Tekst: Rob Kamp

Onlangs overleed Roberto Calasso, de grote man achter de Milanese uitgeverij Adelphi. De boeken van Adelphi zijn zeer herkenbaar aan het formaat en het uniforme uiterlijk, met de omslagen in pasteltinten. De uitgegeven boeken behoren tot de Europese literatuur met een grote L, met een voorkeur voor Oostenrijkse schrijvers uit het fin de siècle en voor Kafka. Daarnaast publiceerde Calasso ook boeken van zichzelf.

Michiel Krielaars van NRC *Handelsblad* ontmoette Calasso vele jaren terug. Hij vond hem afstandelijk, alsof hij in een andere wereld verkeerde, maar tegelijkertijd voorkomend en vriendelijk. Hij durfde bij die gelegenheid niet te bekenen dat hij Calasso's bekendste boek *De bruiloft van Cadmus en Harmonia*, over de moeizame verhouding tussen goden en mensen, zo ingewikkeld vond dat hij hele passages had overgeslagen. Later las Krielaars in een interview dat dat precies de bedoeling was. Calasso wilde zijn lezers desoriënteren met als doel ze ontvankelijker te maken voor de wereld van de goden. Alle beschavingen beginnen met geweld, aldus Calasso; de jacht staat aan de basis van alles, zie de ontvoering van Europa door een als stier vermomde Zeus.

Kafka

In zijn boek *K.* uit 2002 spelen mythes en symbolen een allesbepalende rol in de analyse van Kafka's werk. Calasso wil tonen hoe gevaarlijk mythes nog altijd kunnen zijn.

Calasso was van mening dat een leven waarin de goden niet uitgenodigd worden een niet waard was om geleefd te worden. Hij nodigde de goden opnieuw uit in de literatuur in een serie van elf boeken waarmee hij in 1983 begon met *De ondergang van Kasj* en die wordt besloten met *La tavoletta dei destini*, dat nog niet in het Nederlands is vertaald.

Dit jaar verschijnt het 10e deel in Nederlandse vertaling, *Het boek van alle boeken*. Eerder verschenen vertalingen van deel 7, *De gloed*, deel 8, *De hemelse jager* en deel 9, *Het onnoembare heden*.

De door hem vertelde sprookjes en allegorieën zijn niet alleen curieus voor wie we waren en zijn. 'We bevinden ons in een pakhuis met afgietsels waarvan de mallen verloren zijn gegaan', zo formuleerde hij het in *Cadmus en Harmonia*.

Florence

Roberto Calasso wordt in 1941 in Florence geboren. Zijn vader Francesco is hoogleraar aan rechtsgeschiedenis en zijn moeder Melisinda Cadignola is letterkundige. Zijn vader hield zich voornamelijk bezig met teksten uit de 16e en 18e eeuw; het huis stond vol folio's. Roberto herinnert zich dat hij omringd door oude boeken opgroeide.

Het rustige leven wordt door de Tweede Wereldoorlog ... 'Ik had een vreselijke jeugd', zegt Roberto. Omdat zijn vader antifascist is wordt hij gearresteerd. Als

hij weet te ontsnappen moet de hele familie onderduiken.

Roberto Calasso begint met schrijven op 12-jarige leeftijd. Hij is dan bevriend met een docent en vertaler uit Padua. In 1954 verhuist de familie naar Rome. Na de middelbare school beluit hij Engels te gaan studeren. Hij promoveert bij Mario Praz met een proefschrift over Sir Thomas Browne's theorieën over de hiërogliefen.

Adelphi

Hij wordt daarna redacteur bij Adelphi, de uitgeverij die was opgericht door Roberto Bazlen en Luciano Fo met als doel het publiceren van de werken van Nietzsche, in samenwerking met de Franse uitgever Gallimard en de Duitse uitgever De Gruyter.

Calasso is vanaf de oprichting in 1962 werkzaam bij Adelphi. Vanaf 1971 is hij directeur en uitgever. Hij geeft favoriete auteurs van hem uit, onder andere Georges Simenon, Bruce Chatwin, Jorge Luis Borges, Milan Kundera en de Oostenrijkers Thomas Bernhard, Ingeborg Bachmann en Joseph Roth. Calasso schuwt obscure boeken niet, zoals de aforismen van Karl Kraus, waar toch 20 drukken van zullen verschijnen.

Succesvol is ook het boek *Zeven korte beschouwingen over natuurkunde* van Carlo Rovelli. Van het boek worden meer dan 300 duizend exemplaren verkocht in vele landen. Dat een boek van een onbeken-

de auteur over een complex onderwerp zoveel verkocht is een goed teken, aldus Calasso.

Naast zijn werk als uitgever is Calasso schrijver. Schrijven doet hij in de ochtend, in de middag gaat hij naar kantoor voor het uitgeverswerk. Hij heeft altijd een pen op zak met een turquoise inkt en flinderdun geschept blauw papier.

Calasso's eerste roman *L'impuro folle* over Freud's patiënt Daniel P. Schreber verschijnt in 1974. In 1978 begint hij aan zijn levenswerk met *De ondergang van Kasj*. Hij schrijft daarnaast over Baudelaire, Tiepolo en Kafka.

Het uitgeven zat Calasso in het bloed. Zijn grootvader van moeders zijde was Ernesto Codignola, filosoof en oprichter van het tijdschrift *Nuova Italia*. De kleine Roberto snuffelde al op jonge leeftijd in diens bibliotheek. Zo las hij op 13-jarige leeftijd *A la recherche du temps perdu* van Proust.

Talent

Calasso had een neus voor talent waarbij hij niet schroomde om boeken uit te geven van auteurs die in Italië niet goed werden verkocht zoals Milan Kundera en Anna Maria Ortese. Hij publiceerde ook postuum werk van Guido Morselli, dat eerder door bijna alle andere uitgevers was afgewezen.

'La casa editrice come forma e una somma di oggetti cartacei che messi insieme

possono anche essere considerati come un unico libro,' was een bekende uitspraak van Calasso.

Hij was voor de tweede keer getrouwd met de schrijfster Fleur Jaeggi, van wie uitgeverij Meulenhof boeken in het Nederlands heeft uitgegeven. Uit zijn eerste huwelijk met de schrijfster Katharina Froelich had hij twee kinderen, Josephine en Tancredi. Roberto Calasso overleed op 28 juli in Milaan.

Bronnen: NRC Handelsblad, Corriere della Sera, The Guardian

Het nieuwe Torlonia- museum

Het museum komt er, de vraag is wanneer.

Tekst: Rob Kamp

Testa di fanciulla, uit Vulci

Hoelang moeten we nog wachten totdat het museum met alle kunstschaten van de egoïstische Torlonia-prinsen de deuren opent? Dat is de vraag die de Italiaanse burgers graag beantwoord zien.

Na de met lof overladen tentoonstelling in de Musei Capitolini valt het zwaar om te wachten op de overige beelden uit de Torlonia-collectie. Deze overige beelden zijn in 2015 gefotografeerd in de depots van de archeologische dienst maar ze zijn sindsdien niet meer gezien.

Intussen maken de erfgenamen ruzie met elkaar, zijn er beschuldigingen over verdwenen kunstvoorwerpen, smakelijke getuigenissen van oud-personeelsleden en geruchten om de hele collectie naar het buitenland te brengen. Er woeden polemieken over de 82 gerestaureerde beelden die bedoeld zouden zijn voor een 'tour mondial'. Gevolg van alle chaos is dat het doel, een openbaar museum voor de hele collectie, steeds verder uit het zicht raakt.

Alessandro Torlonia de Oude huurt omstreeks 1850 een graanschuur in Trastevere. Aanvankelijk is er zijn bedrijf gevestigd, later, rond 1875, vat hij het plan op om er een museum voor zijn 517 beelden, bas-reliëfs, bustes, pilaren en andere voorwerpen in te vestigen.

In de loop van de 19e eeuw wordt de collectie uitgebreid met een honderdtal beelden waarmee Torlonia-collectie de grootste particuliere collectie ter wereld

wordt. 'Particulier' betekent voor de Torlonia's ook echt particulier. De bekende archeoloog Ranuccio Bianchi Bandinelli moet zich verkleden als schoorsteenveger om de collectie te kunnen bekijken.

De Italiaanse staat beschouwt de voorwerpen uit de collectie als nationaal erfgoed, zo is bepaald in 1910 en bevestigd in 1948. De Torlonia's trekken zich er in zoverre niets van aan dat de toegang tot de schatten nog altijd afhankelijk is van hun grillen.

Wanneer Alexander Torlonia het dak van het museumgebouw vernieuwt ruimt hij de 77 kamers waar de beelden staan leeg. Van de kamer maakt hij 93 luxe eenkamerwoningen. De beelden worden op een onverantwoorde manier in drie ruimtes op de begane grond gepropt. Torlonia wordt hiervoor veroordeeld maar komt er onderuit dankzij een amnestiewet.

Mysterieuze zakenlieden

Jaren van verzoeken, beloftes en wetsvoorstellen met als doel de verwerving van de collectie door de Italiaanse staat leiden tot niets. Sterker, in 2015 krijgt de minister van Cultureel Cultuur Franceschini bezoek van de mysterieuze heren Lee H. Miller en Hicham Aboutaam die komen melden dat ze contact hebben met de Torlonia's om de collectie aan te kopen voor een bedrag tussen 600 en 900 miljoen euro. De heren verklaren te handelen in opdracht van het Getty Museum en maken de indruk zeker te zijn

dat de collectie voor bepaalde tijd kan worden uitgevoerd.

Een stunt? Wellicht. Maar wel een met de dreiging van een rechtszaak over de uitvoer van de collectie die in de lucht hangt.

Museum

Uiteindelijk weet de Italiaanse staat, vastbesloten om de een deal met de Torlonia's te sluiten, in 2016 alle belanghebbenden rond de tafel te krijgen. Er rolt een akkoord uit waarbij de Italiaanse staat duidelijk de meeste water in de wijn doet.

Er komt eerst een gezamenlijke tentoonstelling in Italië van 92 beelden die zijn gerestaureerd dankzij de sponsoring van het luxemerk Bulgari. De tentoonstelling gaat daarna op reis naar het buitenland, naar twee prestigieuze plekken.

De tentoonstellingen moeten leiden tot de opening van het langverwachte museum waar de collectie wordt getoond.

Een acceptabel compromis, uit naam van alle Italianen die ernaar smachten om de collectie te bezoeken? Of een ontorechte beloning voor de arrogante houding van de Torlonia's? De meningen zijn verdeeld tussen de rekkelijken en preciezen.

De preciezen vrezten een stroom van tentoonstellingen over de hele wereld (maar vooralsnog zijn tentoonstellingen in Parijs en Los Angeles afgeblazen). De rekkelijken, waaronder minister Fanceschini,

zijn van mening dat het doel (een museum dat toegankelijk is voor alle Italianen) de middelen heiligt.

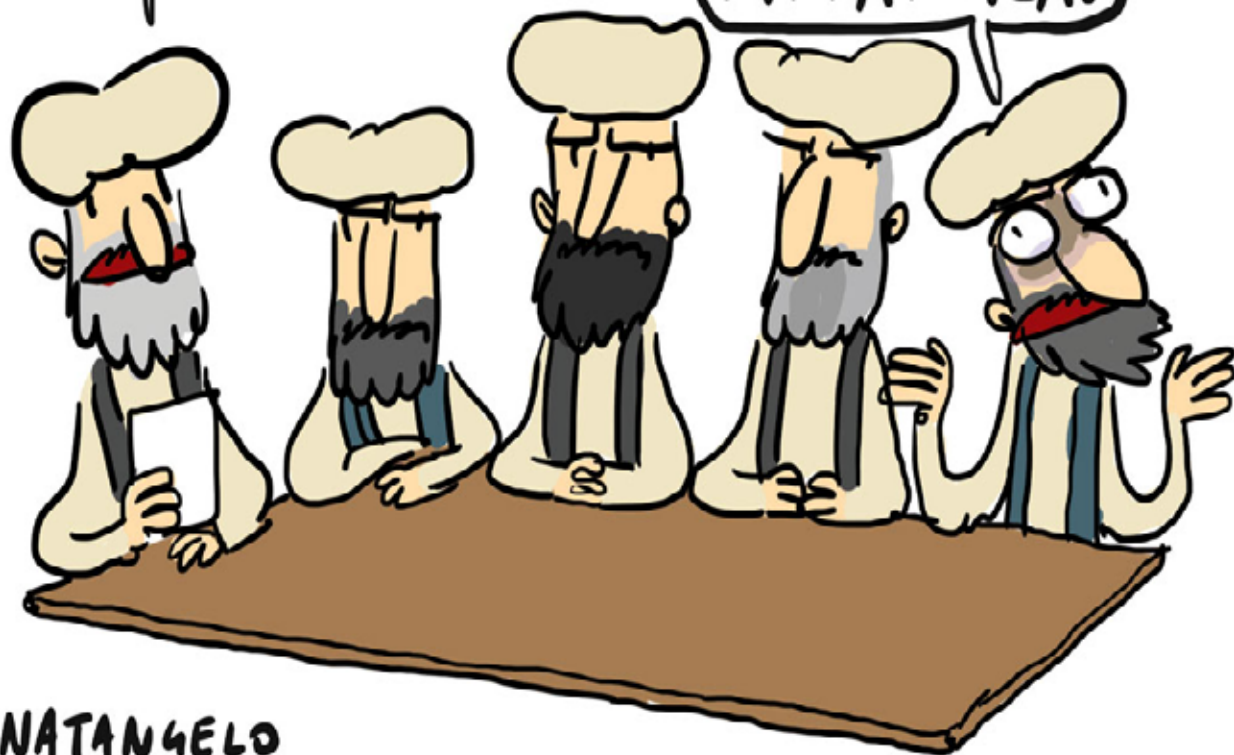
En er zijn nu zekerheden: er is een plek voor het museum, een datum, een tijdspad, er zijn afspraken. Maar Italië is ook een land dat is getroffen door de coronapandemie. De afspraken dateren alweer uit 2016, dat is vijf jaar geleden. Alles gaat op z'n Italiaans...

Bron: Corriere della Sera

**AFGHANISTAN: I TALEBANI CERCANO
DI MIGLIORARE LA PROPRIA IMMAGINE**

SIGNORI, COME PRIMO ATTO DI
GOVERNO CREDO DOVREMMO
INTRODURRE L'OBBLIGO DI
GREEN PASS

EVABBÈ! ALLORA
FACCIAMOCI
RICONOSCERE
SUBITO COME
DITTATURA!

NATANGELO

Te huur: appartement in Convento San Francesco (Umbrië)

In het zuiden van Umbrië, op de rand van het Tiber-dal, ligt tussen wijn- en olijfgaarden Lugnano in Teverina: een prachtig middeleeuws stadje met smalle straatjes waar duizend jaar geschiedenis levend aanwezig is.

Aan de rand van Lugnano ligt het Convento San Francesco, een voormalig franciscaner klooster dat uit de 13e eeuw dateert. Hier heeft St. Franciscus volgens de overlevering een wonder verricht. In het gebouw is nu een aantal appartementen gevestigd.

Het appartement La Scaletta bestaat uit vier voormalige kloostercellen die prachtig uit zien op het dorp en op de binnenplaats. Er is een woonkamer, een keuken en badkamer, een eetkamer en een slaapkamer op de verdieping. Ruim genoeg voor twee personen. Er is een slaapbank voor extra gasten.

Voor gemeenschappelijk gebruik van de gasten is er, binnen de muren van het kloosterterrein, een 25 meter lang zwembad, een heerlijke tuin, tennisbaan en gelegenheid voor tafeltennis en bocce (jeu de boules).

Ook kunt u wegdromen onder de olijfbomen in de olijfgaard en uw benen strekken in het omringende bos. Wifi en parkeren zijn gratis.

In overleg kan er in dit complex ook een reservering worden gemaakt voor een gezelschap tot 12 personen. Informeer naar de mogelijkheden.

Het centrum van Lugnano in Teverina, met winkels, een restaurant en de bushalte, ligt op 500 meter van het appartement. Het treinstation voor Rome en Florence ligt op 10 km. De luchthaven van Rome is slechts 90 km verderop. Lugnano ligt halverwege Orvieto en Terni. Beide steden zijn ongeveer 40 km van Lugnano verwijderd.

Bekijk meer foto's en een film van het klooster op www.boflight.nl/verhuur.html. Op de website vindt u ook informatie over verhuur.

Neem contact op voor meer informatie:

E-mail: boflight@tiscali.nl
Tel. + 31 24 388 80 43

BOEKEN

Silvia Avallone
Vriendschap

€ 24,99
(Ebook € 17,99)

Vriendschap

Elisa en Beatrice ontmoeten elkaar toen ze veertien waren, in een stadje aan de Toscaanse kust. Elisa belandde daar door een reeks onbegrijpelijke beslissingen van haar moeder, terwijl Beatrice er al haar hele leven woonde. In alles zijn ze elkaars tegenpolen, maar ze delen één overheersend gevoel: eenzaamheid. Wanneer ze op een dag besluiten om een dure spijkerbroek te stelen, ontstaat er een vriendschap tussen de twee die onverbreekbaar lijkt. Ze delen alles: hun eerste feestjes en liefdes, de eerste pijn en rouw. Elisa en Beatrice zijn jong, verre van perfect, rebels en onafscheidelijk. Maar dan breekt er iets. Dertien jaar later is Beatrice een wereldberoemde persoonlijkheid, ze heeft miljoenen volgers op social media en een bestaan waar anderen alleen van kunnen dromen. Elisa, inmiddels moeder, had het veel moeilijker na hun breuk en probeert de betekenis van hun vriendschap te duiden.

Een vriendschap is een krachtige, universele roman en Avallones grootste succes sinds ze internationaal doorbrak met haar debuut *Staal*.

Silvia Avallone (1984) woont in Bologna, waar ze is afgestudeerd in de filosofie. In 2010 verscheen haar debuutroman *Staal* – vertaald in 22 talen en verfilmd –, die werd genomineerd voor de Premio Strega en bekroond met de Premio Campiello Opera Prima. In 2014 verscheen *Marina Bellezza* en in 2018 *Levenslicht*.

Mariasole Bianco
Onder het oppervlak

€ 18,50

De man van de voorzienigheid

De oceaan is de bakermat van het leven. Een waar natuurwonder. Zelfs vandaag de dag biedt het voedsel, werk en energie aan ongeveer de helft van de wereldbevolking. Maar liefst 71% van het aardoppervlak is bedekt met uitgestrekte wateren. Maar hoeveel weten we eigenlijk over deze ongelooflijke habitat? Weinig, heel weinig. Er valt nog zo veel te ontdekken onder de golven. In *Onder het oppervlak* neemt zeebioloog Mariasole Bianco je mee de diepte in. Langzaam leer je alle facetten en lagen van onze oceanen kennen. De verschillende delen, de zeedieren en het effect van de mens op de zee. Met een geweldig beeldende vertelstijl laat Bianco je zien wat zich allemaal afspeelt onder het zeeoppervlak

Luca Cesari
**Een kleine
 geschiedenis van
 pasta**

€ 25,00
 (Ebook € 10,99)

Een kleine geschiedenis van pasta

Een kleine geschiedenis van pasta van gerenommeerd culinair historicus Luca Cesari is een verrassende combinatie van levendige culinair-historische verhalen en onverwachte recepten van bekende pastagerechten.

Pasta is het nationale gerecht van Italië en als er één gerecht is dat in geen enkel Italiaans restaurant ter wereld mag ontbreken, is het pasta al pomodoro. Wat is het verhaal achter deze klassieker? En hoe zit het met die andere traditionele gerechten, zoals pasta alla carbonara, all'amatriciana of de favorieten: lasagne en ragù alla bolognese?

In Een kleine geschiedenis van pasta belicht culinair historicus Luca Cesari op verhalende wijze de ontstaansgeschiedenis van de tien favoriete pastagerechten. Niet alleen in Italië, maar wereldwijd. De schat aan prachtige verhalen vult hij aan met verschillende recepten. Zowel de klassieke, de populairste als de innovatiefste varianten van deze bekende gerechten komen voorbij.

Een kleine geschiedenis van pasta van Luca Cesari is een verrassende combinatie van levendige culinair-historische verhalen en onverwachte recepten van bekende pastagerechten.

Manuela Piemonte
De kinderkolonie

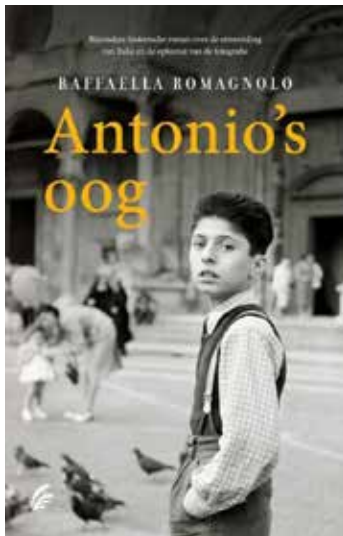
€ 22,50
 (Ebook € 6,49,
 luisterboek € 14,99)

De kinderkolonie

De kinderkolonie is een aangrijpende roman, gebaseerd op historische feiten, over het wrede lot van drie zusjes in Italië tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Wat begon als een vakantie van enkele weken, zou een gevangenschap van jaren worden. Voor de lezers van Jenna Blum, Heather Morris, Tatiana de Rosnay en Martha Hall Kelly.

De zusjes Sara, Angela en Margherita groeien in de jaren dertig op in een gelukkig gezin in de Italiaanse kolonie Libië. Maar op bevel van Mussolini worden begin 1940 dertienduizend kinderen uit Libië 'uitgenodigd' om in de zomervakantie hun moederland Italië te leren kennen. Ook de zusjes worden vol verwachting door hun ouders op de boot gezet. Ze komen echter terecht in een fascistisch jeugdkamp aan de kust van Toscane, waar ijzeren discipline en terreur regeren. Sara, de oudste, raakt onder de indruk van de propaganda. Angela ziet haar veranderen en gaat in verzet, en de jongste, Margherita van amper vijf, sluit zich van de buitenwereld af. Uiteindelijk is er nog maar één uitweg: samen ontsnappen, met gevaar voor eigen leven...

Raffaella Romagnolo
Antonio's oog

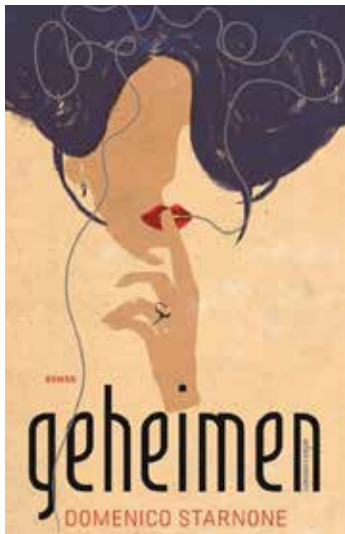
€ 22,99
(Ebook € 13,99)

Antonio's oog

Bijzondere historische roman over de eenwording van Italië en de opkomst van fotografie.

Antonio Casagrande groeit op in het weeshuis Pammattone in Genua. Hij wordt flink gepest en de kans dat hij door een familie geadopteerd wordt of door een boer als knecht wordt gekozen, is klein. Wie zit er nou te wachten op Antonio, die aan één oog blind is?

Maar op zijn twaalfde wordt hij tot zijn verbazing door fotograaf Alessandro Pavia als assistent gekozen. Samen reizen ze door Italië, om portretten te maken van Garibaldi-strijders. Als Antonio zijn eerste foto's mag maken en door de lens naar de geportretteerde kijkt, begint zijn blinde oog te flikkeren en ziet hij hoe die persoon zal gaan sterven. Hoe zal Antonio's leven beïnvloed worden door deze vreemde gave? Op de achtergrond zet Italië zijn eerste stappen naar de eenwording van het land.

Domenico Starnone
Geheimen

€ 19,99

Geheimen

Geliefden Pietro en Teresa delen hun ergste geheimen met elkaar, en gaan vervolgens uit elkaar. Wanneer Teresa plotseling weer opduikt in zijn leven, is Pietro bang dat ze zijn geheim zal verklappen.

In *Geheimen* van Domenico Starnone hebben Pietro en Teresa een stormachtige relatie. Na de zoveelste ruzie komt Teresa met een idee. 'Laten we afspreken dat ik jou een geheim vertel dat zo gruwelijk is dat ik het zelfs aan mezelf nauwelijks durf op te biechten, en dan moet jij mij een vergelijkbaar geheim toevertrouwen,' zegt ze tegen Pietro. Zo zijn ze voor altijd met elkaar verbonden. Kort daarna gaan ze uit elkaar en vertrekt Teresa naar het buitenland. Tot zover 'voor altijd', denkt Pietro. Dan wordt hij verliefd op Nadia, met wie hij een relatie krijgt. Een paar dagen voor hun bruiloft duikt Teresa plotseling weer op, en Pietro is doodsbenuwd dat ze zijn geheim zal verklappen en daarmee zijn hele leven zal verwoesten. Vanaf dat moment begint zijn geheim hem te achtervolgen. Telkens als Pietro zich op een kruispunt in zijn leven bevindt, is Teresa daar. Of is hij het die haar steeds opzoekt? En zal zij alles wat hij zo zorgvuldig heeft opgebouwd – zijn relatie, zijn carrière, zijn imago – met één onthulling in duigen doen vallen?

Domenico Starnone (Napels, 1943) is een gevierde en bekroonde schrijver die in Italië tot de literaire grootheden wordt gerekend. Hij is auteur van veertien romans en verhalenbundels. Zijn werk is bekroond met onder andere de Premio Strega en werd succesvol verfilmd.